

‘Pak eikenprocessierups preventief aan, dan blijft de plaag beheersbaar’

Grootgroener heeft een voorkeur voor gebruik van *Bacillus thuringiensis*

Willen we de eikenprocessierups in de toekomst beheersbaar houden, dan zullen we toe moeten naar een preventieve behandeling, zeker op gevoelige plekken zoals fietspaden, scholen en kinderdagverblijven, zegt André Trip, directeur van Grootgroener BV in Almelo. De beste resultaten boekt hij met een tijdige bespuiting met Xentari, een bacteriepreparaat op basis van *Bacillus thuringiensis*. ‘Met deze behandeling kunnen we een hoop overlast voorkomen.’

Auteur: Peter Jansen

Een specialist in het bestrijden van de eikenprocessierups – zo mag André Trip onderhand wel genoemd worden. Terwijl de meeste Nederlanders pas afgelopen zomer kennismaakten met dit beruchte beestje, vooral in het ‘eikenrijke’ oosten, verdiept Trip zich er al meer dan 20 jaar in.

Trip kreeg de eikenprocessierups voor het eerst in beeld tijdens de Tour de France van 1996, die destijds in Den Bosch startte. ‘Als wielerveder volgde ik de rit op de voet en hoorde ik dat het parcours deels werd omgelegd vanwege de aanwezigheid van de eikenprocessierups. Dat heeft me toen zo getriggerd, dat ik me daar verder in ben gaan verdiepen. Zo kwam ik erachter dat de vlinders van de rups zich steeds verder noordelijk verplaatsen en dat er door de uitwisseling van plantmateriaal overal in Nederland

kleine haarden ontstonden. Je kon er dus min of meer op wachten dat de eikenprocessierups na verloop van tijd ook hier in Twente tot problemen zou gaan leiden.’

Toen Trip in 2010 met zijn bedrijf Grootgroener startte, werd de bestrijding van de eikenprocessierups dan ook meteen een van de specialiteiten van het bedrijf. In zijn kantoor wijst hij op een tekening van de zogenaamde BugBuster, een verreicher met een overdrukcabine op werkhooftoegte waarmee nesten kunnen worden weggezogen. ‘Deze unieke machine hebben we acht jaar geleden zelf bedacht. Het is een heel mooi systeem, waarmee werknemers snel en op een zeer comfortabele manier hun werk kunnen uitvoeren’, zegt Trip. Helaas bleek de inzet van de BugBuster voor veel gemeenten te duur, waardoor er de afgelopen jaren toch weer hoofdzakelijk met hoogwerkers en mannen in witte pakken

‘Als wielerliever hebber volgde ik de rit op de voet en hoorde ik dat het parcours deels werd omgelegd vanwege de aanwezigheid van de eikenprocessierups’

wordt gewerkt. ‘Erg jammer, want het is bepaald geen pretje om met warm weer in een dichte overall en met een masker op te moeten werken.’

Preventief behandelen

Met een ander innovatief idee heeft Trip echter wél behoorlijk succes geboekt. Sinds 2011 verzamelt zijn bedrijf stelselmatig data van haarden, waardoor het steeds nauwkeuriger in beeld heeft waar de processierups tot problemen kan leiden. Behalve de exacte plaats van de haarden en het aantal nesten per boom, worden ook de aanwezige flora en fauna rondom de locatie en de maatschappelijke gevoeligheid gecategoriseerd. ‘Na acht seizoenen kunnen we al redelijk nauwkeurig zeggen welke locaties in Twente en het noordelijke deel van de Achterhoek

 André Trip directeur, Grootgroener BV Almelo

gevoelig zijn voor de eikenprocessierups. Op basis van onze data kunnen we zelfs voorspellen waar zich het eerst problemen zullen voordoen. Daar proberen we, in overleg met gemeenten, op in te spelen, door in het voorjaar alvast een preventieve bestrijding uit te voeren.’ Hoewel de meeste gemeenten in zijn werkgebied nog wat moeten wennen aan het idee van preventief behandelen, merkt Trip dat de belangstelling hiervoor gestaag toeneemt, met name op maatschappelijk gevoelige plaatsen, zoals scholen, kinderdagverblijven, verpleegcentra en fietspaden. ‘Gemeenten willen af van de overlast die de processierups geeft, zéker na de gigantische rupsenexplosie van afgelopen zomer. Eén gemeente in mijn regio heeft inderhaast zelfs een callcenter moeten inrichten om alle klachten in ontvangst te kunnen nemen. Zoiets is natuurlijk onwenselijk. Mijn boodschap is daarom: pak de eikenprocessierups preventief aan, dan blijft de plaag beheersbaar.’

Voorkeur voor Xentari

Om preventief te kunnen werken, wordt de processierups doorlopend gemonitord. Dat gebeurt onder meer met feromoonvallen, die vanaf juli op een aantal locaties in de regio in boomkronen worden geplaatst. De aantallen mannetjesvlinders die worden gevangen, geven samen met het aantal nesten een indicatie van de populatiedichtheid in het komende jaar. Hoewel er meerdere middelen beschikbaar zijn om de eikenprocessierups preventief te bestrijden, heeft Trip een duidelijke voorkeur voor Xentari. ‘Dit bacteriepreparaat op basis van *Bacillus thuringiensis* subsp. *aizawai* stam ABTS-1857 heeft zich de afgelopen jaren duidelijk bewezen als het meest effectieve middel tegen de processierups. Xentari werkt namelijk het beste op jonge rupsen. Door op dat moment in te grijpen, voorkom je dat de beestjes zich verder kunnen ontwikkelen tot het stadium waarin de brandharen aanwezig zijn’, zo stelt hij. Met twee behandelingen, doorgaans rond half en eind april, is het bestrijdingsresultaat tegen de 100 procent. ‘Daarom kunnen we bij gebruik van Xentari ook de garantie afgeven dat de behandelde bomen in het seizoen processierupsvrij blijven. Bij andere middelen durven we dat niet aan’, aldus Trip.

‘Bestrijding nu hoger op agenda’

Door de explosie van de eikenprocessierups in 2018 staat de bestrijding ervan bij veel gemeenten nu hoger op de agenda dan voorheen, merkt Trip. ‘Elke gemeente weet nu dat je op tijd moet

XENTARI IN HET KORT

Xentari is een preparaat van *Bacillus thuringiensis* op basis van de aizawai-stam ABTS-1857. In Xentari zitten toxinen, die geactiveerd worden als ze in het darmkanaal van de rupsen terechtkomen, waardoor het darmkanaal van de rups onherstelbaar beschadigd wordt. *Bacillus thuringiensis* komt van nature voor in de bodem. Xentari is ook toegelaten in het openbaar groen en de bosbouw en mag derhalve ook worden toegepast in de openbare ruimte voor de bestrijding van bijvoorbeeld de eikenprocessierups. Gezien het selectieve karakter (alleen rupsen worden bestreden) en de veiligheid voor nuttige insecten is Xentari uitermate geschikt om in de openbare ruimte te worden toegepast.

Xentari kan het beste worden ingezet vlak na het begin van de bladvorming, als de rupsen van het jonge blad gaan eten. Door vroeg in te grijpen met Xentari wordt de populatie al in een vroeg stadium aangepakt en wordt voorkomen dat veel rupsen zich kunnen ontwikkelen tot het schadelijke stadium waarin de brandharen aanwezig zijn. Xentari is een biologisch bestrijdingsmiddel en is niet schadelijk voor mensen en dieren. Door uv-licht, regen en het overige microleven in de bodem verdwijnt het middel binnen twee weken weer uit het milieu.

ingrijpen om overlast te voorkomen. Ik hoop dan ook dat er niet verder beknipt wordt op landschapsbeheer, zoals de afgelopen jaren helaas wél vaak gebeurd is. Zelf vind ik de bestrijding van de processierups trouwens niet alleen een zaak van goed boombeheer, maar ook van preventieve gezondheidszorg. Mensen die de gevolgen van de processierups aan den lijve hebben ondervonden, zijn maar wat blij wanneer wij in hun straat verschijnen, zo hebben we de laatste jaren meermaals gemerkt. Misschien goed om het probleem ook eens wat vaker vanuit dát perspectief te bekijken’, zo besluit Trip.

Be social

Scan of ga naar:

www.boomzorg.nl/article/28838/pak-eikenprocessierups-preventief-aan-dan-blijft-de-plaag-beheersbaar